

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN CB KARARI İLE "ÇIKIŞ" ANAYASAMIZA AYKIRIDIR

- İstanbul Sözleşmesi, 24 Kasım 2011 tarihinde TBMM tarafından oybirliği ve 6251 Sayılı Kanun ile onaylanmış, temel haklara ilişkin bir Uluslararası Sözleşmedir.
- **Anayasa Madde 90'a göre:** İstanbul Sözleşmesi Kanun hükmündedir, hatta diğer kanunların üzerinde bir gücü vardır. Madde 90: Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası Anlaşmalar kanun hükmündedir. [...] Temel hak ve özgürlüklere ilişkin Milletlerarası Anlaşmaların aynı konudaki kanunlarla çelişen hükümleri olursa; Milletlerarası Anlaşma hükümleri esas alınır.
- **Anayasa Madde 87'ye göre:** Bir Kanunun "kaldırılması" için TBMM kararı gerekir. İstanbul Sözleşmesi 6251 Sayılı Kanun'la onaylanmıştır; "kaldırılması" da işlemde paralellik ilkesi ve AY Madde 87'nin açık hükmünden dolayı yine bir Kanun gerektirir.
- **Anayasa Madde 104/17'ye göre;** "CB, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarabilir. [...] Temel haklar, kişi hakları [...] Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz". İstanbul Sözleşmesi tam da 104/17'nin atıf yaptığı anayasal temel ve kişi haklarına ilişkindir (AY Madde 15 ve 17).
- İstanbul Sözleşmesi'nden "çıkışa" karar veren 19 Mart 2021 tarihli CB kararının temeli, 9 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, 3. Maddedir. Ancak, İstanbul Sözleşmesi, 9 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kapsamı dışındadır. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi 3. Maddesi, Cumhurbaşkanına uluslararası sözleşmelerden çıkış hakkının çerçevesini net şekilde belirlemediği için Anayasamıza aykırıdır (ve Danıştay tarafından AYM'ye gönderilmelidir). Ancak, bir an için, bu maddenin geçerli olduğunu varsaysak dahi; sadece ve sadece tek başına yürütmenin yetkisine giren uluslararası sözleşmeler için geçerli olabilir: Bunlar kısa süreli, daha ziyade teknik türden uluslararası anlaşmalardır. Aksini kabul etmek, hem TBMM'nin iradesini yok saymak olur, hem de Anayasa Madde 104/17 ihlali olur.

DANIŞTAY'A SORULAR: 1) Yarın bir gün, Cumhurbaşkanı (tek başına) ülkemizi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden veya Montrö'den de çıkarabilir mi? 2) TBMM'nin iradesinin bir değeri kaldı mı? Ülkemiz bir hukuk devleti ise, Anayasamızın 87, 90 ve 104. Maddelerinin açık hükümlerine saygı gösterilmelidir. [CB kararına karşı Mart 2021'de dava açmış hukukçulardan biriyim]. Saygılarımla, Av. Ece Güner.